

DOI 10.31558/3083-5895.2025.2.4

УДК 35.078.3:334.72(477)

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0007-0077-5657>**Пащенко А. Р., Вінницька міська рада****Автор-кореспондент, e-mail: pashchenko.a@donnu.edu.ua**

МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В КОНТЕКСТІ ПОЛІТИКИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

У статті досліджено механізми державної політики публічно-приватного партнерства в контексті соціально-економічного відновлення України. Актуальність дослідження обумовлена необхідністю пошуку ефективних інструментів залучення фінансових, технологічних та управлінських ресурсів для реалізації масштабних проєктів повоєнної відбудови в умовах обмежених можливостей державного бюджету та зростання потреб у модернізації інфраструктури, енергетики, охорони здоров'я, цифрової трансформації та інших стратегічних сфер. Обґрунтовано, що після оновлення законодавчої бази у сфері публічно-приватного партнерства виникла потреба у формуванні нових підходів до організації взаємодії держави, бізнесу та громадськості, які забезпечуватимуть ефективне управління проєктами відновлення, збалансований розподіл ризиків і підвищення інвестиційної привабливості. Метою статті є розроблення механізмів державної політики щодо інтеграції публічно-приватного партнерства у процес соціально-економічного відновлення України, насамперед за напрямом відбудови інфраструктури. Для досягнення поставленої мети використано системний, інституційний, структурно-функціональний, порівняльний та індуктивний підходи, що дозволило проаналізувати моделі партнерства, що існують, визначити їх сильні сторони та сформулювати пропозиції щодо вдосконалення механізмів реалізації проєктів ППП. У роботі запропоновано концептуальний механізм функціонування публічно-приватного партнерства на прикладі концесійної моделі, який передбачає участь державних органів, приватних інвесторів, банківських установ, рейтингових агентств, страхових компаній та дорадчих організацій як незалежних медіаторів між усіма учасниками проєкту. Розроблено модель фінансування концесійних проєктів із використанням двох типів облігацій – старшого та мезонінного боргу, що забезпечує диверсифікацію ризиків, розширення кола потенційних інвесторів та підвищення фінансової стійкості проєктів. Запропоновано триетапний алгоритм багатокритеріальної оцінки моделей публічно-приватного партнерства, який базується на економічних, соціальних, управлінських та технічних критеріях і дозволяє обирати найбільш ефективну модель реалізації проєкту з урахуванням інтересів держави, бізнесу та суспільства. Окрему увагу приділено визначенню місця публічно-приватного партнерства у виконанні пріоритетних напрямів післявоєнного відновлення України, визначених Національною радою з відновлення України від наслідків війни. Обґрунтовано можливості застосування механізмів ППП у сферах аудиту збитків, відбудови інфраструктури, енергетики, містобудування, цифровізації, охорони здоров'я, екологічної безпеки, розвитку економіки та європейської інтеграції. Запропоновано алгоритм державної політики впровадження ППП, який передбачає інституціоналізацію механізмів фінансування, запровадження дорадчих організацій у процесі підготовки та реалізації проєктів, інтеграцію багатокритеріальної моделі оцінювання до державних методичних документів і реалізацію комплексного плану використання публічно-приватного партнерства у процесі соціально-економічного відновлення України. Зроблено висновок, що запропоновані механізми сприятимуть підвищенню ефективності державної політики, зміцненню довіри між державою та приватним сектором, активізації інвестиційної діяльності, оптимізації розподілу ризиків і прискоренню повоєнного відновлення України.

Ключові слова: публічно-приватне партнерство, державна політика, соціально-економічне відновлення України, механізми, спільне управління, державна відбудова

Pashchenko Andrii, Vinnytsia City Council

Corresponding Author, e-mail: pashchenko.a@donnu.edu.ua

PUBLIC POLICY MECHANISM FOR PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP IN THE CONTEXT OF UKRAINE'S SOCIO-ECONOMIC RECOVERY POLICY

This article examines the public policy mechanisms of public-private partnerships (PPPs) in the context of Ukraine's socio-economic recovery. The relevance of the study is determined by the need to identify effective instruments for mobilising financial, technological, and managerial resources to implement large-scale post-war reconstruction projects amid limited public budget capacity and growing demand for the modernisation of infrastructure, energy, healthcare, digital transformation, and other strategic sectors. The study argues that recent reforms of the legislative framework governing public-private partnerships have created the need for new approaches to organising cooperation between the state, the private sector, and civil society to ensure effective project management, balanced risk allocation, and enhanced investment attractiveness. The aim of the article is to develop public policy mechanisms for integrating public-private partnerships into Ukraine's socio-economic recovery process, with particular emphasis on infrastructure reconstruction. To achieve this objective, the study employs systems, institutional, structural-functional, comparative, and inductive approaches, enabling an analysis of existing partnership models, the identification of their strengths, and the formulation of recommendations for improving PPP implementation mechanisms. The article proposes a conceptual framework for the operation of public-private partnerships based on a concession model involving public authorities, private investors, banking institutions, credit rating agencies, insurance companies, and advisory organisations acting as independent intermediaries among project stakeholders. A concession project financing model is developed using two classes of debt instruments—senior debt and mezzanine debt—to diversify risks, broaden the range of potential investors, and strengthen the financial sustainability of PPP projects. Furthermore, the study proposes a three-stage algorithm for the multi-criteria evaluation of public-private partnership models based on economic, social, governance, and technical criteria. This framework enables the selection of the most appropriate PPP model while taking into account the interests of the state, the private sector, and society. Particular attention is devoted to identifying the role of public-private partnerships in implementing the priority areas of Ukraine's post-war recovery defined by the National Council for the Recovery of Ukraine from the Consequences of the War. The study substantiates the potential application of PPP mechanisms in damage assessment, infrastructure reconstruction, energy development, urban planning, digital transformation, healthcare, environmental security, economic development, and European integration. Finally, the article proposes a public policy framework for PPP implementation that includes the institutionalisation of financing mechanisms, the involvement of advisory organisations throughout project preparation and implementation, the integration of the proposed multi-criteria evaluation model into national methodological guidelines, and the implementation of a comprehensive strategy for the use of public-private partnerships in Ukraine's socio-economic recovery. The study concludes that the proposed mechanisms can enhance the effectiveness of public policy, strengthen trust between the public and private sectors, stimulate investment activity, improve risk allocation, and accelerate Ukraine's post-war reconstruction.

Keywords: *public-private partnership, state policy, socio-economic recovery of Ukraine, mechanisms, joint management, state reconstruction*

Актуальність дослідження. Дослідження публічно-приватного партнерства для політичної науки (далі-ППП) розглядається, як інструмент діалогу між державою та приватним сектором економіки, але сучасні виклики ставлять під сумнів наявні наукові напрацювання. Це зумовлює необхідність пошуку нових відповідей для нинішніх умов. Соціально-економічне відновлення України є ключовим напрямом у подоланні наслідків воєнної агресії росії. Реалізація ефективної політики PPP буде допомагати розвитку ринку праці, створенню нових робочих місць, що, у свою чергу, стане каталізатором повернення вимушених мігрантів до України. За умов адекватної відповідної законодавчої бази, PPP буде інструментом, що, використовуючи місцеві ресурси, розкриє потенціал території і сприяє позитивним змінам у розвитку державної регіональної політики. В умовах соціально-економічного відновлення України, вагому роль відіграватимуть політичні консультанти, які повинні стати медіаторами у взаємодії держави і бізнесу, шляхом напрацювання

рекомендацій та розробкою оптимальної моделі ППП. Цей інструмент дозволить залучити додаткові фінансові, технологічні та управлінські ресурси, в рамках проєктів, що знизить навантаження на державний апарат та бюджет в питаннях повоєнного відновлення.

Стан теоретичної розробки теми. Цікава особливість публікацій за тематикою даного дослідження полягає у тому, що вони присвячувалися державно-приватному партнерству, бо зміна нормативної бази у нашій державі відбулися лише у 2025 році. Ю. Мех, Д. Горобець, В. Головка запропонували розширити сфери здійснення державно-приватного партнерства в Україні шляхом втілення інституту державно-приватного партнерства в секторі безпеки та оборони України [1]. Ю. Подолян визначала державно-приватне партнерство як один із ефективних шляхів відновлення України і уточнила основні завдання використання моделей ДПП у відновленні, а саме: удосконалення бізнес-середовища; розширення можливостей залучення інвестиційних ресурсів; використання багаторівневого підходу до реалізації проєктів; удосконалення нормативно-правової бази у сфері державно-приватного партнерства [2]. О. Дідич та М. Наумко встановили, що державно-приватне партнерство у сфері національної безпеки в Україні базується на досвіді протидії російській агресії, є необхідним в сучасній безпековій ситуації, має перспективу розвитку, потребує удосконалення чинної та розроблення базової законодавчої бази, розробки конкретних інструментів партнерства та розбудови довіри між державою і приватним сектором [3]. С. Кудінов зробив висновок, що сучасні загрози національній безпеці обумовлюють необхідність перегляду підходів для її забезпечення шляхом пошуку нових, більш ефективних стратегій, зокрема, консолідації суспільства, об'єднання потенціалу державного і недержавного секторів, створення умов для залучення бізнесу, громадян до забезпечення національної безпеки в межах ДПП [4]. М. Кравченко та В. Прудкий розробили графічну мікро-економічну модель, що описує стратегію приватного підприємства в оборонній промисловості на шляху до забезпечення інноваційної стійкості [5].

Мета статті у розробці механізмів державної політики щодо включення ППП в процес соціально-економічного відновлення України по напрямкам відбудови інфраструктури.

Виклад основного матеріалу. Представлений нижче приклад такої форми ППП, як концесія, може застосовуватись також для всіх форм ППП з необхідними модифікаціями в залежності від контексту проєкту.

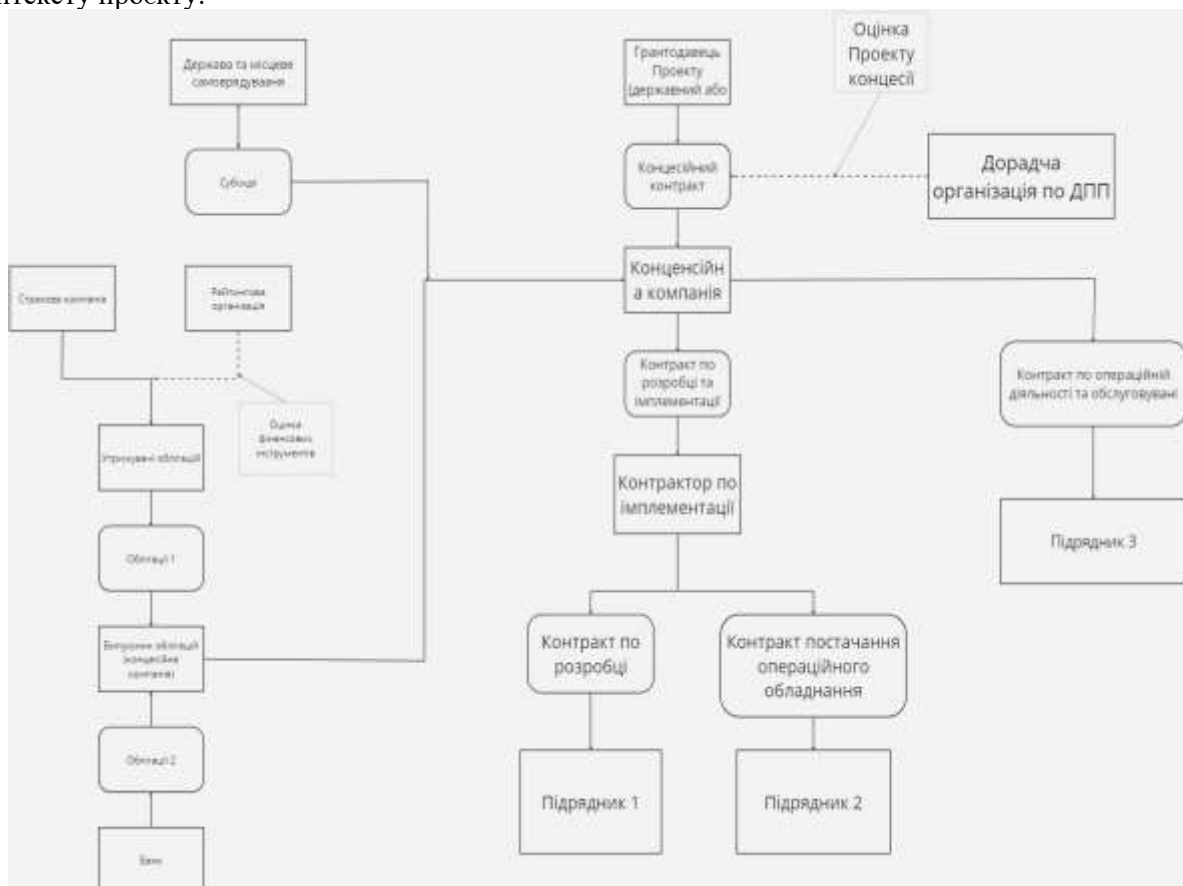

Рисунок 1 - Механізм використання ППП на прикладі концесії

За цією схемою слідує, що грантодавець формує концесійний проект, який проходить оцінку дорадчою організацією. Чи це буде шлюз, котрий фільтрує пропозиції (наприклад як французький MAPPP, який виконує функцію надання “зеленого світла” для подібних ініціатив – надає пропуск по проходженню ланцюжку процесу далі), чи третя сторона, яка надає профільний аналіз важко сказати, адже це мають вирішувати законотворці виходячи зі своїх міркувань. Ця організація загалом виступає як медіатор між приватними, місцевими та державними суб’єктами, підтримуючи процес переговорів на кожному з етапів проекту, надаючи підтримку при виникненні непорозуміннь або конфліктів. Далі при обговоренні тендеру формуються умови фінансування ініціативи для концесійної компанії. Концесійна компанія складається з розробника, будівельника та оператора утримувача, дочірньої інвестиційної компанії банку. До цього списку потенційно можна ще додати фінансову консалтингову компанію, як ще одного контролера по виконанню договору. У наведеній схемі фінансування рейтингові агентства відіграють вирішальну роль в оцінці та присвоєнні кредитних рейтингів фінансовим інструментам, що задіяні у проекті, зокрема випущеним облігаціям. Випускник облігацій співпрацює з рейтинговими агентствами для отримання кредитних рейтингів для облігацій, які він має намір випустити. Рейтинги, присвоєні агентствами, відображають кредитну якість і ймовірність своєчасного погашення відсотків і основної суми. Ці оцінки відіграють важливу роль у впливі на довіру інвесторів та інтерес до облігацій. Більш високі рейтинги вказують на нижчий кредитний ризик, потенційно залучаючи ширшу базу інвесторів. Ці рейтинги враховуються інвесторами, страховими компаніями та іншими зацікавленими сторонами при прийнятті обґрунтованих рішень щодо участі у випуску та отриманні облігацій. Залучення страхової компанії забезпечує додатковий рівень безпеки. Ця гарантія підвищує кредитоспроможність облігацій, сприяючи досягненню високих кредитних рейтингів. Це, у свою чергу, допомагає забезпечити вигідні умови для випуску та просування облігацій. Таким чином формується безпекове обґрунтування для формування “Облігацій 1”. Ці облігації належать до категорії старших боргових зобов’язань, що означає вищий пріоритет в ієрархії погашення порівняно з іншими борговими інструментами. Тому вони мають вищу вимогу щодо грошових потоків та активів проекту в разі фінансових труднощів або ліквідації, що робить їх менш ризикованими порівняно з субординованими боргами. “Облігації 1” випускаються з конкретними процентними ставками та термінами погашення. Процентні ставки вказуються для кожного траншу з відповідними умовами погашення на відповідні дати погашення. Ця характеристика вказує на те, що процентні платежі плануються періодично, а основна сума погашається повністю по затвердженій у договорі даті. Як старший борг, облігації цього типу зазвичай пропонують нижчі процентні ставки порівняно з класами субординованого боргу. Нижчі процентні ставки компенсуються відносною безпекою та пріоритетом у погашенні. Інвестори в “Облігації 1” готові прийняти нижчі доходи в обмін на більш надійну позицію в каскаді грошових потоків. Цей тип облігацій призначений для залучення інвесторів, які шукають стабільну та безпечну інвестиційну можливість. Інституційні інвестори, пенсійні фонди та інші організації, які шукають консервативні інвестиції, часто приваблюють пріоритетні боргові інструменти, наведені в прикладі вище. Тому введення фінансового інструменту такого типу повинно сприяти загальній стратегії зменшення ризиків проекту.

На відміну від «Облігацій 1», які є частиною старшого боргу, «Облігації 2» належать до категорії мезонінного боргу. Мезонінний борг займає підпорядковане положення порівняно з пріоритетним боргом, але займає вище місце в структурі капіталу проекту, ніж власний капітал. Мезонінні боргові зобов’язання представляють собою гібридну форму фінансування, що має спільні характеристики боргу та власного капіталу, акцій. Незважаючи на те, що він має атрибути, схожі на боргові, такі як регулярні виплати відсотків і фіксований графік погашення, він також має властивості, подібні до акцій, наприклад, можливість конвертації в особисту частку капіталу в проекті за певних обставин. Виплату регулярних відсотків власникам боргу становлять заздалегідь визначений відсоток від основної суми і сплачуються періодично, зазвичай наявний фіксований графік погашення, у якому зазначено, коли та як буде погашена основна сума. Цей графік може передбачати рівномірні виплати або структуру погашення з відстрочкою. Варіант конвертації дозволяє власникам боргових зобов’язань за рахунок заздалегідь визначених обставин обміняти свої боргові пакети на участь у проекті чи компанії.

Порядок відбування конвертації акцій. Ініційні події - конверсія акцій зазвичай зніціюється конкретними подіями, зазначеними в мезонінній борговій угоді. Загальні події, що запускають проект, можуть включати досягнення проектом певних етапів ефективності, досягнення заздалегідь визначеного рівня прибутковості або визначену дату. Установлені умови - умови, що регулюють

конвертацію облігацій, обговорюються та документуються в угоді мезонінного боргу. Ці умови регулюють коефіцієнт конвертації, який визначає, скільки акцій власник боргу отримує за кожен конвертований одиницю мезонінного боргу. Процес конверсії - коли відбувається ініціююча подія, власники боргу можуть скористатися своїм правом на конвертацію свого мезонінного боргу в акції. Процес конверсії передбачає коригування структури власності, коли колишні власники боргів стають акціонерами проекту. Переваги конвертації акцій - конвертація акцій надає власникам боргу можливість отримати вигоду від будь-якого підвищення вартості акцій. Пропонуючи варіант конвертації акцій, структура фінансування узгоджує інтереси власників боргу з власниками акцій, сприяючи спільній відданості загальному успіху проекту.

Повертаючись до характеристики другого типу облігацій, однією з визначальних характеристик мезонінного боргу є його підпорядковане становище в структурі капіталу. У разі фінансових труднощів або ліквідації активів власники мезонінного боргу в ієрархії вимог займають нижче місце серед власників старших боргів, але вище власників акцій. Таке підпорядкування передбачає вищий рівень ризику порівняно з пріоритетним боргом. Мезонінні борги структуровані таким чином, щоб забезпечити інвесторам більший потенційний прибуток, ніж старший борг, в обмін на більший ступінь ризику. Структура зворотного погашення, при якій значна частина основної суми боргу виплачується наприкінці терміну боргу, узгоджується з цим профілем ризику-прибутку. Інвестори отримують як періодичні виплати відсотків, так і більшу одноразову виплату пізніше протягом терміну дії боргу. Залежно від умов, зазначених в угоді, можуть існувати положення, що дозволяють конвертувати мезонінський борг у власний капітал. Ця функція забезпечує гнучкість і потенціал зростання для інвесторів, особливо якщо показники проекту надають виключно позитивну динаміку, а участь в акціонерному капіталі стає більш привабливою, ніж боргова. Графік погашення мезонінного боргу зазвичай має відстрочену структуру. Це означає, що значну частину основної суми заплановано до погашення в наступні роки терміну боргу. Внутрішня природа узгоджується з очікуваним грошовим потоком проекту, де доходи можуть збільшуватися з часом.

Основною фінансовою основою проекту є поєднання облігацій, субсидій, що надаються державними органами, та внесків власного капіталу виконавця проекту. Розмежування ризиків у рамках субсидій є нюансним аспектом, який часто підлягає індивідуальному визначенню. Отже, деталізація конкретних умов, за яких кожен учасник бере на себе певні ризики в рамках контракту, стає складною. У контексті великих проектів можна однозначно стверджувати, що держава зобов'язана нести мінімум 50% субсидій. Цей поріг є вирішальним для того, щоб місцеві органи влади могли створити міцну ресурсну базу, яка відповідає масштабу проекту.

У рамках проекту кошти перераховуються на операційний рахунок виконавця після досягнення конкретних етапів проекту. Ці віхи служать ключовими контрольними точками або досягненнями, які відзначають прогрес у розвитку проекту. У міру успішного досягнення кожного етапу, котрі визначаються завершенням конкретних робіт, надаються певні дозволи до продовження робіт та фінансових операцій, зокрема перерахування на операційний рахунок виконавця заздалегідь визначеної суми коштів. Цей механізм виплати гарантує, що кошти розподіляються відповідно до поетапного прогресу проекту, сприяючи фінансовій дисципліні та підзвітності під час реалізації ініціативи.

Загалом представлена модель окреслює комплексні рамки для використання приватно-приватного партнерства, особливо зосереджуючись на моделі концесії. Запропонований механізм передбачає розробку грантодавцем концесійного проекту, який підлягає оцінці консультативними структурами, які виступають посередниками між приватними, місцевими та державними структурами. Заслугує на увагу невід'ємна роль фінансових інструментів, зокрема облігацій, у фінансуванні проектів PPP.

Запропоновано задіяти два типи облігацій, "Облігації 1" та "Облігації 2", кожна з яких відповідає різноманітним уподобанням інвесторів та їх схильності до ризику. "Облігації 1" є прикладом старшого боргу, демонструючи вищий пріоритет в ієрархії погашення, пропонуючи нижчі процентні ставки та орієнтовані на інвесторів, які шукають стабільні та безпечні інвестиційні можливості. І навпаки, "Облігації 2" втілюють мезонінні боргові зобов'язання, що включають елементи як боргу, так і власного капіталу, забезпечуючи гнучкість за допомогою варіантів конвертації за попередньо визначеними умовами, тим самим узгоджуючи інтереси інвестора з успіхом проекту. Підкреслюється важливість рейтингових агентств в оцінці та присвоєнні кредитних рейтингів фінансовим інструментам, задіяним у проектах PPP, що впливає на довіру та інтерес інвесторів. Запропонована модель об'єднує інституційних інвесторів, пенсійні фонди та організації,

які шукають консервативні інвестиції, тим самим сприяючи всеохоплюючій стратегії зменшення ризиків для проекту. Зрештою, окреслена модель фінансування ППП демонструє поєднання облігацій, субсидій від урядових органів та внесків спонсорів проекту. Рівневий розподіл ризиків у поєднанні з гнучкістю, яку забезпечує структура боргових забезпечень, підвищує адаптивність моделі до різноманітних уподобань інвесторів, таким чином роблячи її сприятливою для успішної реалізації проектів ППП.

Обґрунтування критеріїв та багатокритеріальна оцінка моделей ППП дозволила б потенційним учасникам проекту прогнозувати ризики та оцінювати стратегії їх мінімізації. Запропонований триетапний алгоритм оцінюватиме альтернативні моделі ППП з точки зору дотримання інтересів різних зацікавлених сторін: державних та громадських структур, бізнесу. Цей набір інструментів дозволяє об'єднати чотири агреговані фактори під час оцінки моделей ППП — критерії, важливі для вибору моделі ППП: економічний, соціальний, управлінський (інституційний) і технічний. Багатокритеріальна модель узгодження інтересів держави та бізнесу в системі управління є поетапним процесом встановлення пріоритетів. На першому етапі визначаються найважливіші елементи проблеми, на другому — найкращий спосіб перевірити спостереження, перевірити й оцінити елементи, наступним кроком може бути розробка методики застосування рішень і оцінка їх якості. Весь процес підлягає перевірці та переосмисленню, поки не буде впевненості, що процес охопив усі важливі характеристики, необхідні для представлення та вирішення проблеми.

При застосуванні триетапного алгоритму оцінювання послідовно визначаються критерії та показники оцінювання, формувалася група експертів, проводиться експертна оцінка та аналіз конкретних і загальних показників оцінки моделей ППП.

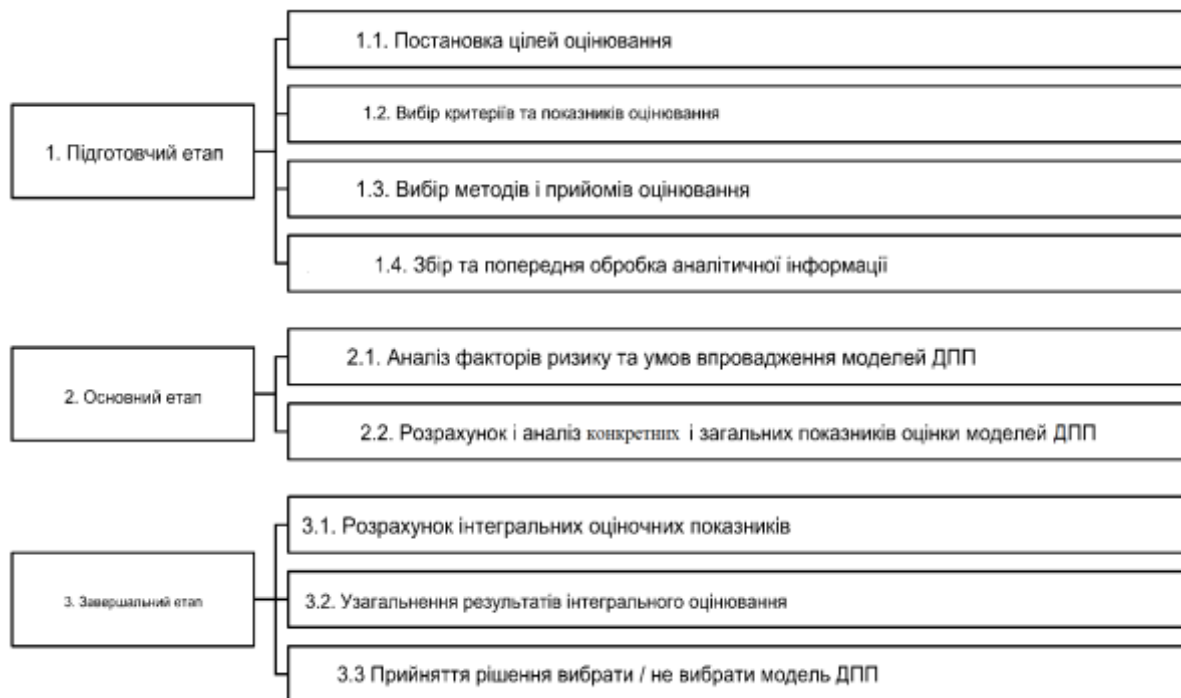

Рисунок 2 - Триетапний алгоритм оцінювання перспектив впровадження ППП

Підготовчий етап, на якому були сформульовані цілі оцінювання, здійснено вибір критеріїв і показників для оцінювання, а також методики його проведення. На цьому ж етапі здійснювався збір та попередня обробка аналітичної інформації;

Основний етап, який включав аналіз факторів ризику та умов впровадження альтернативних моделей ППП; розрахунок і аналіз конкретних і загальних показників оцінки моделей ППП; розрахунок інтегрального показника оцінки моделей ППП;

Завершальний етап — етап узагальнення результатів оцінки моделей ППП та прийняття рішення про вибір/невибір моделі ППП.

Національна рада з відновлення України від наслідків війни відповідно до Указу Президента від 21 квітня 2022 року № 266/2022 в рамках 24 робочих груп розробила план заходів з післявоєнного відновлення та розвитку України, перелік пропозицій щодо пріоритетних реформ та стратегічних

ініціатив, проектів нормативно-правових актів, прийняття і реалізація яких є необхідними для ефективної роботи та відновлення України у воєнний і післявоєнний періоди [6]. Перелік груп представлено нижче:

1. європейської інтеграції;
2. аудиту збитків, понесених внаслідок війни;
3. відновлення та розбудови інфраструктури;
4. відновлення та розвитку економіки;
5. повернення громадян, які тимчасово переміщені, зокрема за кордон та їх інтеграції в суспільно-економічне життя держави;
6. функціонування фінансової системи, її реформування та розвитку;
7. розвитку військово-промислового комплексу;
8. модернізації та розвитку сфери безпеки і оборони;
9. енергетичної безпеки;
10. державного управління;
11. будівництва, містобудування, модернізації міст та регіонів;
12. нової аграрної політики;
13. діджиталізації;
14. захисту прав ветеранів війни;
15. освіти і науки;
16. молоді та спорту;
17. культури та інформаційної політики;
18. юстиції;
19. антикорупційної політики;
20. охорони здоров'я;
21. екологічної безпеки;
22. соціального захисту;
23. захисту прав дітей та повернення дітей, які тимчасово переміщені за кордон.
24. права людини.

ППП може в тій чи іншій мірі вирішити питання відновлення за цими напрямками. Проте, найбільш ефективно буде використовувати технології PPP в складі та послідовності, що відображено на рисунку нижче.

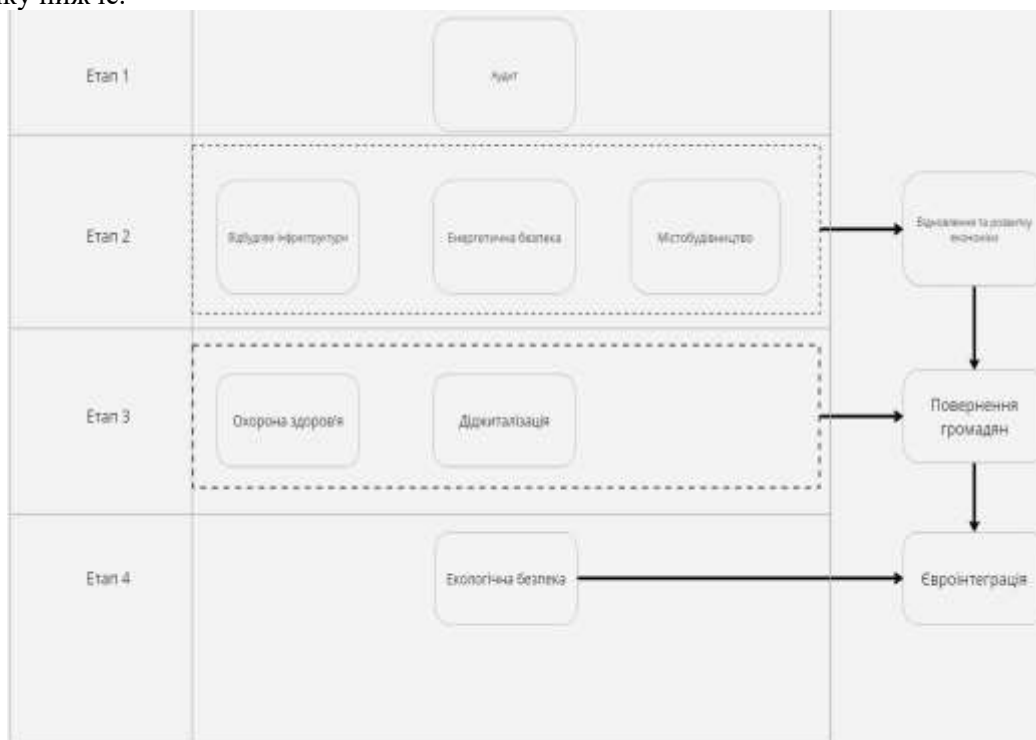

Рисунок 3 - Механізм використання PPP у процесі соціально-економічного відновлення України

У період післявоєнної відбудови в Україні буде необхідність проведення ретельного аудиту понесених збитків, який вимагає стратегічного підходу, використання синергії приватно-приватного партнерства. Співпраця з приватними організаціями приносить спеціалізовані компетенції та покращує мобілізацію ресурсів, тим самим зміцнюючи комплексну оцінку економічних наслідків. Приватні фінансові установи та аудиторські фірми в рамках ППП надають фінансовий досвід для ретельної оцінки багатогранного впливу війни в різних секторах. Інтеграція розширених інструментів аналізу даних полегшує детальну перевірку великих наборів даних, точно визначаючи втрати та забезпечуючи міцну основу для подальшого планування відновлення. Крім того, ППП дає можливість спеціалістам з управління ризиками проводити поглиблені оцінки, визначати й усувати потенційні виклики, пов'язані з процесом відновлення економіки. Модель співпраці дозволяє запроваджувати інноваційні економічні моделі та методи прогнозування, пропонуючи глибокі прогнози, важливі для стратегічного планування відновлення. Мобілізація ресурсів є ключовим аспектом ППП, що дозволяє залучати кошти приватного сектора для доповнення державних асигнувань на процес аудиту та подальші ініціативи щодо відновлення. Крім того, ППП сприяють створенню робочих місць і програм навчання навичок як частини зусиль з відновлення економіки, сприяючи можливостям працевлаштування та збільшенню можливостей робочої сили. Роль ППП виходить за межі економічної сфери, щоб викликати довіру суспільства. Забезпечення прозорості та підзвітності в процесі аудиту створює довіру серед громадськості, зміцнюючи підтримку ширших ініціатив економічного відновлення. По суті, застосування ППП в аудиті збитків і економічного відновлення в Україні представляє парадигму співпраці, ефективності та дієвості. Синтез державного та приватного досвіду не тільки пришвидшує процес аудиту, але й закладає основу для прийняття обґрунтованих рішень, сприяючи стійкій траєкторії економічного відновлення України.

Загалом всі ці характеристики та аспекти можна віднести до інших напрямків відновлення: в інфраструктурному питанні - спільне фінансування в рамках ППП пропонує динамічну фінансову модель. Це включає в себе поєднання державних коштів, приватних інвестицій і потенційної міжнародної допомоги для створення стійкої фінансової структури, здатної задовольнити нагальні потреби відновлення та підтримувати довгострокові проекти розвитку. В розбудові міст - приватно-приватне партнерство надає пріоритет залученню громади, забезпечуючи переваги місцевого населення від розвитку локальної інфраструктури. Це передбачає можливість працевлаштування на місцях, розвиток навичок та інтеграцію місцевих підприємств у ланцюжок поставок, сприяючи таким чином стійкості громади та сталому економічному зростанню. Діджиталізація - залучення приватного сектору сприяє інноваціям у цифрових технологіях. Завдяки ППП Україна отримує доступ до передових рішень, таких як штучний інтелект, блокчейн та Інтернет речей, що каталізує прогрес у сфері електронного врядування, цифрової освіти та ініціатив розумного міста. Енергетика - використання ППП дозволяє інтегрувати відновлювані джерела енергії в енергетичний баланс України. Досвід приватного сектору у сфері відновлюваних джерел енергії може сприяти розвитку сонячних, вітрових та інших проектів сталої енергетики, диверсифікації енергетичного портфолію та підвищенню екологічної стійкості. Також ця взаємодія привносить нові технології у цю галузь. Це включає такі інновації, як розумні електромережі, енергоефективні системи та вдосконалені інструменти моніторингу, що прокладає шлях до сучасної та ефективної енергетичної інфраструктури. Як наслідок всі ці фактори призводять до оптимізації операцій, зменшення втрат енергії та покращення стратегій обслуговування, підвищуючи загальну надійність ланцюга постачання енергії. Охорона здоров'я - співпраця через ППП дає змогу впроваджувати ініціативи у сфері громадського здоров'я та програми профілактики захворювань. Залучення приватного сектору підтримує розробку та проведення кампаній вакцинації, програм медико-просвітницької роботи та охоплення громади, сприяючи покращенню здоров'я населення. Як показав досвід, в Україні також наявна можливість залучення приватного сектору в обслуговуванні та управлінні інфраструктурою охорони здоров'я. Це гарантує, що медичні заклади адекватно обслуговуються, оснащені найновішими з доступних технологіями та працюють з оптимальною ефективністю, що зрештою приносить користь пацієнтам і постачальникам медичних послуг. Екологія - спільні зусилля через ППП можуть призвести до реалізації проектів зеленої інфраструктури. Залучення приватного сектору підтримує розвиток екологічно чистого міського планування, рішень щодо відновлюваної енергії та транспортних систем, що сприяє створенню більш зеленого та стійкого ландшафту. Приватні організації можуть надавати технічну експертизу для відстеження показників навколишнього середовища, забезпечуючи прозорість, підзвітність та ефективність зусиль щодо збереження навколишнього середовища. Приватні організації можуть співпрацювати з державними установами,

дослідницькими установами та місцевими громадами для розробки комплексних рішень для вирішення взаємопов'язаних екологічних проблем, таких як зміна клімату, забруднення та втрата середовища проживання.

Внаслідок запуску всіх вище загаданих елементів, паралельно буде розгортатись інший ланцюг. Його елементи характеризують глобальні аспекти відновлення України. Через їх комплексність вбачається неможливим охарактеризувати доцільність використання ППП, тому нами був обраний індуктивний метод опису. Як показав наш огляд, через досягнення цих напрямків покращиться загальний стан системи та євроінтеграція стане ближче.

Висновки. На основі запропонованих вище механізмів функціонування ППП, пропонується наступний алгоритм політики використання цього інструменту:

- Інституалізувати механізм фінансування проектів ППП, де утримувачам облігацій даються гарантії по виплатах зі сторони компанії виконавця, страхової компанії, рейтингової компанії та держави. Це забезпечить привабливість інвестування до подібних проектів та розподілить ризики між головними акторами цієї взаємодії.

- Ввести дорадчі організації в процес розробки та реалізації проектів ППП. Ці організації будуть виступати як медіатор між приватними, громадськими та державними суб'єктами, підтримуючи процес переговорів на кожному з етапів проекту, надаючи підтримку при виникненні непорозумінь або конфліктів. Таким чином, проводиться робота з ризиками в розрізі комунікації та планування між всіма залученими стейкхолдерами, що сприяє емерджентності всієї структури та сталості процесу реалізації проекту.

- В оновлений варіант методологічного посібника «Реалізація проектів приватно-приватного партнерства в Україні» [7], ввести багатокритеріальну модель узгодження інтересів на основі запропонованого триетапного алгоритму. Цей документ являється продуктом держави, тому відповідальність за валідність вмісту та його кореляцію з регуляторними актами покладається на державу. Це дозволило б потенційним учасникам проекту прогнозувати ризики та оцінювати стратегії їхньої мінімізації. За рахунок імплементації запропонованого інструменту відбудеться полегшення проходження всіх етапів планування проектів ППП, від постановки цілей та індикаторів успішності до вибору конкретної моделі або альтернативного варіанту реалізації задумки.

- На основі імплементації запропонованих вище кроків, представлено план реалізації державної політики ППП з метою досягнення соціально-економічного відновлення України за напрямками: аудит збитків, понесених внаслідок війни, відновлення та розбудови інфраструктури, енергетична безпека, будівництво, містобудування, модернізація міст та регіонів, діджиталізація, охорона здоров'я, екологічна безпека, європейська інтеграція, відновлення та розвиток економіки, повернення громадян, які тимчасово переміщені, зокрема за кордон, та їх інтеграція в суспільно-економічне життя держави. Запропонований план поділений на 4 умовних етапи з винесеними 3 напрямками. Винесенні напрямки вбачаються глобальними та комплексними, тому початок роботи кожного з цих напрямків починається з завершення роботи по кожному з етапів.

Бібліографічний список:

1. Мех Ю.В., Горобець Д.Д., Головка В.Р. Державно-приватне партнерство в секторі безпеки України: основні принципи та форми. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право»*. 2022. № 74, частина 2. С. 224-231. URL: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2022.74.72>
2. Подолян Ю. О. Державно-приватне партнерство як один із ефективних шляхів відновлення України. *Dictum Factum*, 2023. (2 (14)), 85-93.
3. Дідич О.Р., Наумко М.М. Державно-приватне партнерство у забезпеченні національної безпеки в умовах повномасштабного вторгнення. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*. Том 34 (73). № 2. 2023. С.118-123. URL: <https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2023.2/20>
4. Кудінов С.С. Державно-приватне партнерство у сфері національної безпеки – сучасний вимір для України. *Південноукраїнський правничий часопис Одеського державного університету внутрішніх справ*. №4. 2023. URL: <https://doi.org/10.32850/sulj.2023.4.20> .
5. Кравченко М.О. Прудкий В.В. Модель державно-приватного партнерства як інструмент забезпечення інноваційної стійкості підприємств оборонно-промислового комплексу. *Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут»*. № 26. 2023. С.73-78. URL: <https://doi.org/10.20535/2307-5651.26.2023.286987>
6. Урядовий портал Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/konsultatyvno-doradchi-orhany/nacionalna-rada-z-vidnovlennya-ukrayini-vid-naslidkiv-vijni/robochi-grupi>
7. Реалізація проектів державно-приватного партнерства в Україні. URL: <https://mtu.gov.ua/files/Посібник%20Реалізація%20ДПП%20в%20Україні.pdf>

References:

1. Mekh, Yu.V., Horobets, D.D. and Holovko, V.R. (2022) Derzhavno-pryvatne partnerstvo v sektori bezpeky Ukrainy: osnovni pryntsypy ta formy [Public-private partnership in the security sector of Ukraine: Basic principles and forms]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriya: Pravo*, 74(2), pp. 224–231. <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2022.74.72>
2. Podolian, Yu.O. (2023) Derzhavno-pryvatne partnerstvo yak odyin iz efektyvnykh shliakhiv vidnovlennia Ukrainy [Public-private partnership as one of the effective ways of Ukraine's recovery]. *Dictum Factum*, 2(14), pp. 85–93.
3. Didych, O.R. and Naumko, M.M. (2023) Derzhavno-pryvatne partnerstvo u zabezpechenni natsionalnoi bezpeky v umovakh povnomasshtabnoho vtorhnennia [Public-private partnership in ensuring national security under conditions of full-scale invasion]. *Vcheni zapysky TNU imeni V.I. Vernadskoho. Seriya: Publichne upravlinnia ta administruvannia*, 34(73), 2, pp. 118–123. <https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2023.2/20>
4. Kudinov, S.S. (2023) Derzhavno-pryvatne partnerstvo u sferi natsionalnoi bezpeky – suchasnyi vymir dlia Ukrainy [Public-private partnership in the field of national security: A contemporary dimension for Ukraine]. *Pivdennoukrainskyi pravnychyi chasopys Odeskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav*, 4. <https://doi.org/10.32850/sulj.2023.4.20>
5. Kravchenko, M.O. and Prudkyi, V.V. (2023) Model derzhavno-pryvatnoho partnerstva yak instrument zabezpechennia innovatsiinoi stiiikosti pidpriemstv oboronno-promyslovoho kompleksu [The public-private partnership model as a tool for ensuring the innovation resilience of defense industry enterprises]. *Ekonomichnyi visnyk NTUU "Kyivskiy politekhnichnyi instytut"*, 26, pp. 73–78. <https://doi.org/10.20535/2307-5651.26.2023.286987>
6. Government Portal of Ukraine (n.d.) Yedyniy veb-portal orhaniv vykonavchoi vlady Ukrainy. Natsionalna rada z vidnovlennia Ukrainy vid naslidkiv viiny. Robochi hrupy [Unified Web Portal of Executive Authorities of Ukraine. National Council for the Recovery of Ukraine from the Consequences of the War. Working Groups]. Available at: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/konsultatyvno-doradchi-orhany/nacionalna-rada-z-vidnovlennya-ukrayini-vid-naslidkiv-vijni/robochi-grupi>
7. Ministry for Communities, Territories and Infrastructure Development of Ukraine (n.d.) Realizatsiia proektiv derzhavno-pryvatnoho partnerstva v Ukraini [Implementation of public-private partnership projects in Ukraine]. Available at: <https://mtu.gov.ua/files/Посібник%20Реалізація%20ДПП%20в%20Україні.pdf>